

Arbeidsdepartementet
Postboks 8019 Dep.
0030 Oslo

Att. Bente Helene Torstensen

HØRING - HØRING AV FORSKRIFT OM OVERSIKT OVER HELSETILSTAND OG PÅVIRKNINGSFAKTORER - FOLKEHELSEFORSKRIFTEN

Arbeidstilsynet ser hensikten med en forskrift som vil regulere arbeidet med å ha oversikt over befolkningens helse, samt påvirkningsfaktorer i kommuner og fylkeskommuner og i tillegg regulere Nasjonalt folkehelseinstituttets oppgave med å gjøre opplysninger tilgjengelig.

Vi stiller oss imidlertid noe undrende til at arbeidsmiljøloven med sine forskrifter ikke nevnes som en del av helselovgivningen det vises til i høringsnotatet. Spesielt når man tar i betraktning at plan- og bygningsloven nevnes spesielt. Arbeid og arbeidsmiljø nevnes flere ganger i notatet, som en av de aktuelle påvirkningsfaktorene man skal ha oversikt over. Intensjonen bak arbeidsmiljøloven er blant annet å forhindre at noen blir syke eller skadet av forhold på arbeidsplassen.

Smittevernloven trekkes frem som en av de andre helselovene man bør se til, her ville det vært helt naturlig og også vise til forskrift om vern mot eksponering for biologiske faktorer (bakterier, virus, sopp m.m.) på arbeidsplassen – biologiforskriften, hjemlet i arbeidsmiljøloven. Smittevernloven tar i hovedsak hensyn til smitte fra pasient til pasient, mens biologiforskriften først og fremst tar hensyn til smitte av ansatte på arbeidsplassen. Mange arbeidstakere i Norge er utsatt for smitte på arbeidsplassen, blant annet helsepersonell, bønder, ansatte i matproduksjon, linjemontører, barnehage- og skoleansatte m.m. Denne type smitte om medfølgende uhelse blir ofte uteglemt i oversikten over påvirkningsfaktorer som gir uhelse.

Heller ikke fagområdet arbeidsmedisin nevnes i høringsnotatet, dette er det fagområdet innenfor medisin som har best oversikt over de påvirkningsfaktorene som kan gi uhelse i arbeidslivet. På samme måte som det bør være ansatt samfunnsmedisinere i kommunene burde det, etter Arbeidstilsynets mening, være ansatt arbeidsmedisinere eller eventuelt sikret et samarbeid med den arbeidsmedisinske andrelinjetjenesten.

På side 15 i høringsnotatet nevnes psykiske lidelser og muskel-/skjelettlidelser spesielt som helseproblemer som synes mindre i dødsårsaksstatistikken, men som likevel utgjør en del av sykdomsomsfanget. Disse to diagnosegruppene utgjør hovedårsaken til alt sykefravær og deler av årsaken til arbeidsuførheten ligger i arbeidsforhold. Spesielt organisatoriske forhold peker seg ut. Ved å samarbeide med Arbeidstilsynet kan Folkehelseinstituttet blant annet få tilgang til



kasuistikker, informasjon og statistikk fra Register for arbeidsrelatert sykdom (RAS), men også informasjon om hvilke årsakssammenhenger som gjentar seg ute i virksomhetene.

Departementet foreslår at forskriftens formål skal være å legge til rette for et systematisk og kunnskapsbasert folkehelsearbeid, og å samordne og standardisere arbeidet med oversikter. Folkehelseinstituttet bør, for å sikre denne samordningen og få nødvendig oversikt, blant annet samarbeide med Arbeidstilsynet, Statens arbeidsmiljøinstitutt (STAMI), Arbeidsforskningsinstituttet (AFI) og Nasjonal overvåking av arbeidslivet (NOA) for å hente ut helsestatistikk og epidemiologisk kunnskap relatert til norsk arbeidsliv. Dersom dette ikke er med i forarbeidene bør det vurderes å legges til som en føring for det videre arbeidet.

Bedriftshelsetjenesten omtales heller ikke som en naturlig samarbeidspartner i det forebyggende helsearbeidet. Her ligger det et ubrukt potensial blant annet i forhold til å bedre bestillerkompetansen hos kommuner og virksomheter, slik at bedriftshelsetjenesten kan bidra på en hensiktsmessig måte til informasjon om påvirkningsfaktoren arbeid og arbeidsmiljø.

I høringsnotatet kommer det frem at oversikten skal inneholde både positive påvirkningsfaktorer og risikofaktorer. Helsefremmende arbeidsplasser er et begrep innenfor arbeidshelse, hvor bedriftshelsetjenesten kan bidra med rådgivning og informasjon til kommunene og fylkeskommunene. Begrepet omfatter også god ledelse og et arbeidsmiljø som er meningsfullt, skaper trivsel, følelse av mestring og entusiasme. Arbeidstilsynet har et eget faktaark om helsefremmende arbeidsplasser under utarbeidelse, blant annet i samarbeid med STAMI.

Avslutningsvis vil vi påpeke at ordlyden i forskriftens § 1 kan misforstås slik den står nå.

Forskriftens skal bidra til samordning og standardisering av arbeidet med oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer i kommuner, fylkeskommuner og ved Nasjonalt Folkehelseinstitutt.

For å hindre at det kan misforstås til at Nasjonalt Folkehelseinstitutt krever overvåking på samme måte som kommuner og fylkeskommuner, foreslår Arbeidstilsynet at siste del av setningen rettes til ”i samarbeid med Nasjonalt Folkehelseinstitutt”.

Vi ber om at vårt referansenummer 2012/1585 oppgis ved svar.

Med hilsen
Direktoratet for arbeidstilsynet

Monica Seem
fung. avdelingsdirektør, Dokumentasjon og analyse
(sign.)

Yogindra Samant
overlege, Dokumentasjon og analyse
(sign.)

Dette brevet er godkjent elektronisk i Arbeidstilsynet og har derfor ingen signatur.